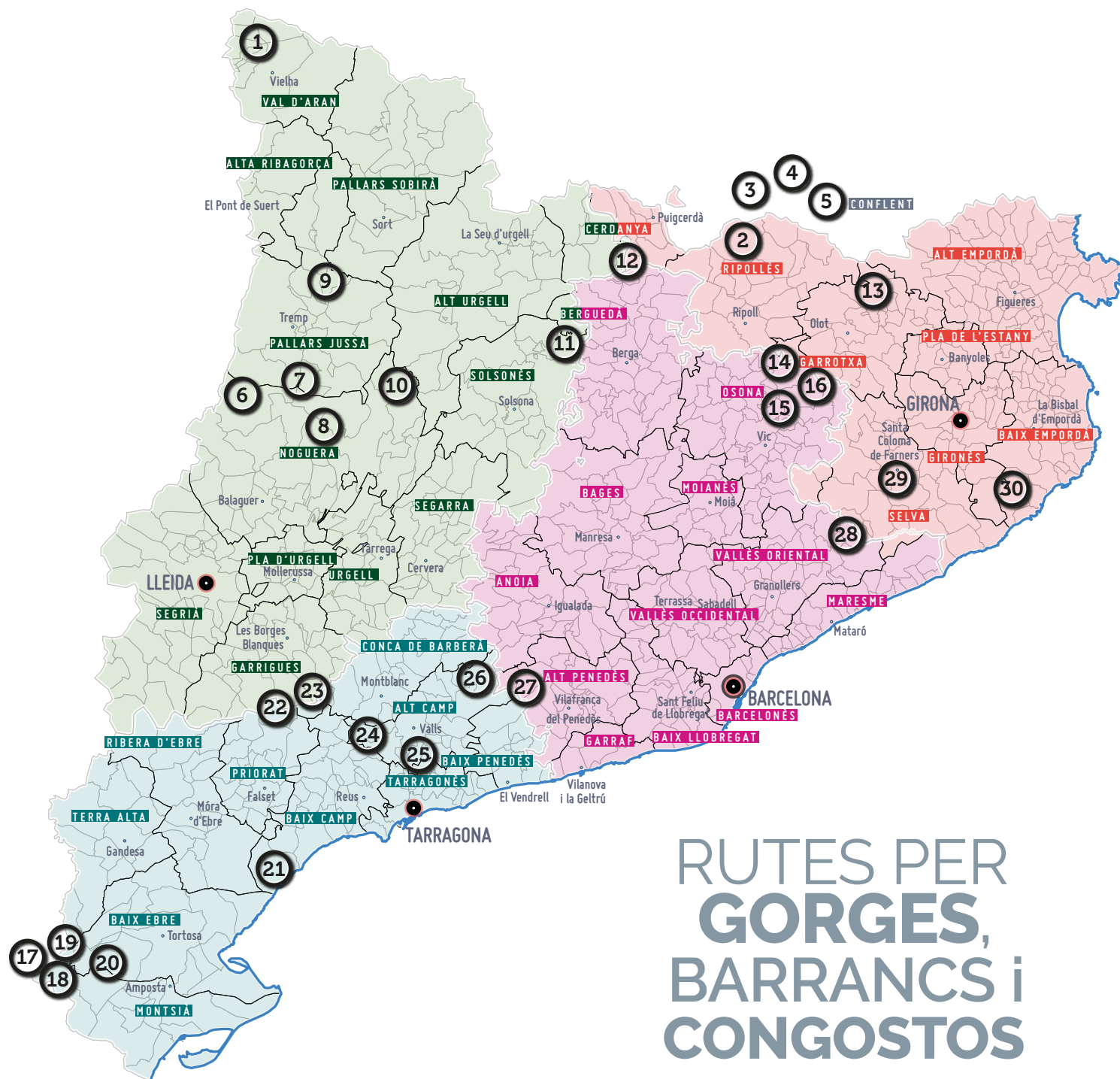

Índex

Introducció.....	6
1 Gorges d'Ermèr. BARRANCS REMOTS A LA VALL DE TORAN	10
2 Gorges de Núria i gorges del Freser. UN CLÀSSIC DE FAMA MERESCUDA	16
3 Gorges de Carançà. CAMINS EQUIPATS I UN RETON VERTIGINÓS	22
4 Gorges de Nyer. L'ENGORJAT AMAGAT DEL CONFLENT.....	26
5 EL ROMÀNIC MÉS VERTIGINÓS AL PEUS DEL CANIGÓ	30
6 Congost de Mont-rebei. DES DE TOTS ELS ANGLES	36
7 Congost de Terradets. LA CARA FERÉSTEGA D'UN ESTRET DOMESTICAT	42
8 Congost de Mu. PEL SEGRE MÉS REMOT	46
9 Congost de Collegats. ELS SECRETS D'UN CONGOST DIABÒLIC.....	52
10 Forat de Bulí. EL BARRANC REMOT DEL RIALB	56
11 L'Aigua de Valls i el pont Cabradís. GEOLOGIA FORMIDABLE I UN PUNT D'AVENTURA.....	60
12 Torrent del Grau de l'Os. L'ESTRET AMAGAT AL VESSANT NORD DEL MOIXERÓ	64
13 Riera de Sant Aniol. DE SADERNES A TALAIXÀ PASSANT PEL SALT DEL BRULL	68
14 Forat Micó. EL CONGOST DEL RIU GES.....	76
15 Riera de les Gorgues. GORGUES DINS DE LES GORGES	82
16 L'engorjat de la Foradada. EL TRESOR DE LA RIERA DE LES GORGUES	88
17 Estrets del Parrissal. LA RUTA DE LES PASSAREL·LES	94
18 El Parrissal i la roca Morera. UNA RUTA AL VOLTANT DELS ESTRETS.....	98
19 Gúbies del Regatxol. EL BARRANC ESCULPIT PEL RIU ULLDEMÓ	104
20 Barranc de Lloret. GEOLOGIA AL VESSANT MARÍTIM DELS PORTS	110
21 Els estrets de Llastres. CINGLES, MEANDRES I PASSOS REDUÏTS	116
22 Congost de Fraguerau. LES FORMES ARRODONIDES DELS CONGLOMERATS	122
23 Congost de l'Esqueix. EL RIU BRUGENT, MOLINS I NATURA	126
24 Barrancs de la Febró. ELS CONGOSTOS DEL RIU SIURANA	130
25 Gaià mitjà. MEANDRES DEL GAIÀ.....	136
26 Alt Gaià. DE LA CENTRAL ELÈCTRICA DEL GAIÀ AL GORG NEGRE.....	142
27 Gorges i pèlags del Foix. ENGORJATS I GORGS AL PENEDE'S.....	148
28 Riera de Gualba. EL GORG NEGRE I EL SALT DE GUALBA.....	152
29 Sot de Penjacans. RACONS AMAGATS DE SANTA COLOMA DE FARNERS	156
30 Gorges de Salenys. UN ENGORJAT DE MUNTANYA PROP DE LA COSTA BRAVA	160

RUTES PER
GORGES,
BARRANCS i
CONGOSTOS

INTRODUCCIÓ

Gorja, barranc, congost, canyó, estret, engorjat, gúbia, gotèr, frau, afrau, fou...Són molts els termes que té la nostra llengua per referir-se, segons les zones, a aquest tipus d'accident geogràfic que podríem definir, amb diferents matisos, com a vall estreta i profunda encaixonada entre cingles i per on sol circular un curs fluvial. Aquests indrets tenen un magnetisme especial, el contrast gens habitual entre les seves dimensions espacials, la desproporció entre l'amplada i l'alçària, ens situen en un punt en què podem copsar millor que enlloc l'escala orogràfica, la grandiositat de les muntanyes. Sovint, quan recorrem les profunditats d'aquests estrets congostos encaixonats per altíssimes parets, ens veiem obligats a mirar cap amunt per veure el

cel reduït a una estreta escletxa. En canvi, quan ens movem per sobre les seves parets, quedem impressionats per l'abisme que s'obre davant dels nostres peus i que cau fins al eco llunyà d'algun curs d'aigua que llisca molts metres més avall. En el millor dels casos, podem fer recorreguts que ens permeten les dues visons, anant per les profunditats de l'abisme i tornant per sobre els cingles o viceversa. Els punts de vista que obtenim, picat i contrapicat, es complementen a la perfecció i ens ajuden a copsar globalment l'espai que recorrem.

En aquesta guia trobareu excursions preferentment circulars que recorren els engorjats tant per dins com per sobre, sempre que existeixi la possibilitat. Pel que fa a les distàncies, trobareu rutes curtes, altres de mig dia, que són la majoria, i altres de tot el dia. Inclús n'hi ha que es recomana de dividir en dues jornades. Pel que fa a la dificultat, trobareu majoritàriament rutes fàcils, però també de moderades i alguna que inclou algun pas equipat, algun punt on cal grimpar un xic o que es mou per terrenys una mica perdedors, on l'orientació pot ser en algun moment complicada. La gran majoria són per fer a peu, però també en trobareu algunes on haureu de mullar-vos o inclús nedar, una altra on caldrà utilitzar el caiac i fins i tot una on, opcionalment, podreu progressar per petits trams d'una via ferrada molt fàcil però que ens obligarà a equipar-nos adequadament.

A diferència de les rutes per les zones oberes de l'alta muntanya, les excursions per espais engorjats no permeten gaudir, en alguns trams, de l'ajuda del GPS. La naturalesa enclotada d'aquests espais no permet disposar

sempre de la cobertura suficient. Aquestes eines han fet canviar l'orientació en l'excursionisme i poden ser i són molt útils, però no ens en podem refiar cegament. Si ja és sempre un costum molt bo i recomanable complementar l'ús d'aparells electrònics com telèfons mòbils o GPS amb mapes impresos, en aquest cas és gairebé obligat. En aquesta guia trobareu les explicacions detallades que us ajudaran a no perdre l'itinerari, però porteu sempre un mapa topogràfic que us farà la tasca més senzilla, us ajudarà a recuperar el camí en cas de descuit i, si més no, us ajudarà a identificar les muntanyes i altres accidents geogràfics, així com el patrimoni cultural que us envolta.

Eviteu recórrer l'interior de zones engorjades en cas de previsió de fortes pluges que puguin desencadenar en fenòmens sobtats de crescudes del nivell de l'aigua. Les conseqüències de

trobar-nos en aquesta situació, en un indret estret i abrupte sense sortida, són potencialment fatals. Són especialment perillosos els episodis de fortes llevantades en el sistema litoral i les pluges copioses amb pujada de temperatures en època de desgel en les zones d'alta muntanya. En tot cas, informeu-vos sempre de la previsió meteorològica abans de sortir de casa.

Juntament amb la descripció de cada ruta trobareu una fitxa tècnica amb informació pràctica; la distància, el desnivell, el temps (que no té en compte els previsibles descansos), el tipus de recorregut, la dificultat, les alternatives (en cas de que n'hi hagi d'interessants) i el "com arribar" fins al punt d'inici del recorregut. També trobareu una sèrie de requadres amb informació d'interès sobre les zones per on transcorren les rutes que complementen la mera descripció dels itineraris.

6 CONGOST DE MONT-REBEI

Des de tots els angles

Caiac i senderisme, un exercici complet i variat que permet contemplar aquest conegudíssim congost des de punts de vista oposats, com si d'un pla i contraplà cinematogràfic es tractés. Primer es recorren en caiac les profunditats del congost de Mont-rebei, i després la tornada a peu pel camí aeri excavat a la roca.

Són dos quilòmetres d'engorjat entre parets verticals de més de cinc-cents metres d'alçària, que per moments estan només separades entre si per uns deu metres d'amplada. L'itinerari es completa amb les vistes panoràmiques des de l'ermita de la Pertusa. Des del embarcador de Corçà comencem a palejar per les aigües embassades de la Noguera Ribargorçana que ens reben reflectint els murs calcaris que s'al-

cen des dels seus ribes. Ens dirigim cap a la dreta, vorejant la base de la serra del castell de Corçà, mentre la seva cresta s'alça més de set-cents metres per damunt dels nostres caps.

■ Els habitants dels precipicis

A més del seu indubtable valor paisatgístic, les cingleres acullen les interessants espècies de fauna i vegetació anomenades rupícoles. Entre les espècies vegetals que viuen en els abundants espadats del Montsec destaquen dos endemismes pirinencs; la corona de rei i l'orella d'ós. Però és entre els ocells rupícoles on trobem sens dubte les espècies més emblemàtiques. I és que al Montsec trobem la majoria dels representants d'aquests ocells, sent aquest el grup de fauna vertebrada més rellevant de la serralada. La gralla de bec groc n'és un notable exemple pel fet de trobar-se al límit meridional de la seva àrea de distribució, ja que és una espècie típica de l'alta muntanya pirinenca. També hi trobem la gralla de bec vermell, de distribució més àmplia i que aprofita les escletxes i els forats de la roca per criar, així com els avencs, que per aquest motiu, a la zona es coneixen com a grallers. Entre els rapinyaires rupícoles trobem una àmplia varietat i quantitat, tant de necròfags (voltor comú, aufrany i trencaòls) com de la resta (àguila daurada, falcó pelegrí i duc).

■ El camí del Pas de Mont-rebei.

Passarel·les, un pont penjant i miradors aeris per gaudir de l'espectacularitat geològica d'un congost paradigmàtic entre colònies de voltors i ocells aquàtics. En un extrem, la unió de dos grans rius pirinencs, i en l'altre, un castell i els carretons laberíntics d'Alòs de Balaguer.

Abandonem Alòs de Balaguer seguint la carretera paral·lela al Segre que ens duu fins al pont que dona accés a la població. Sense creuar el pont i amb el riu sempre a la nostra esquerra, deixem l'asfalt i anem avançant per una pista ampla en direcció a la font de l'Espadella i el congost de Mu. La ruta avança pel camí del Solà tot seguint el curs del riu entre camps de conreu i contraforts rocosos de la serra Carbonera. Una successió de zones més obertes amb altres més encaixonades. Al voltant de la font de l'Espadella s'hi ha desenvolupat una petita àrea d'esbarjo amb espai per aparcaments, taules i bancs i una cabana de pedra circular anomenada de foc de rotille. Es tracta d'una reproducció de les edificacions tradicionals que antigament abundaven per la zona. A l'interior hi ha un foc a terra envoltat d'un banc.

Passada la font ja veiem el punt on conflueixen les masses rocoses de l'Espadella i un extrem de la serra Carbonera. Es tracta de l'estret del Mu (3,5 km / 45 min) i escanya gairebé el corrent del Segre. Aquest pas espectacular marca el final de la pista i l'accés, a través d'una passarel·la llarga i d'un parell de curtes, al corriol que seguirem per recórrer el congost. Entrem en un paisatge típicament engorjat entre altes parets calcàries. El corriol pedregós inicia el seu recor-

regut prop de l'aigua de l'embassament amb un relleu ondulat en una curta successió de pujades i baixades suaus. Una mica més endavant canvia aquesta dinàmica i s'inicia una pujada més decidida que l'allunya del fons del congost.

Sobre els penya-segats de la serra Carbonera, que s'alcen imponents al vessant oposat, observem una colònia de voltors comuns. Les siluetes retallades contra el cel delaten la presència d'aquests grans ocells carronyaires.

Durant la pujada trobem trams del camí empedrat, testimoni de l'ús històric que ha suposat aquest formidable pas entre mun-

Congost de Mu. ■

lleixa penjada entre parets de conglomerats. El sortint serveix com a mirador, situat just a sobre de la resclosa on hem iniciat la ruta. Un bon lloc per observar no només el congost que hem recorregut, sinó també les serres d'Ensija i els rasos de Peguera. Els voltors completen l'espectacle visual amb els seus vols circulars aprofitant els corrents tèrmics.

Reprenem la ruta amb una altra sifonada, encara més profunda, que ens duu a creuar el torrent de Vilacirerers. Es tracta d'un afluent de l'Aigua de Valls que, igual que aquest, neix al municipi de Gósol i té un curs força engorjat.

■ **PUNT D'INICI:** A la resclosa de la balma de les Pintes, a Valls (Guixers - Solsonès). Entre el punts quilomètrics 20 i 21 de la carretera LV-4241 de Berga a Sant Llorenç de Morunys, ens desviem cap a Sisquer i Montcalb. Més endavant i anant seguint les indicacions cap al molí de la Corriu i el pont Cabradís, ens desviem a l'esquerra i prenem una pista en bon estat. Al cap de 4,5 quilòmetres, quan la pista fa un gir de 180° a l'esquerra, arribem al punt d'inici. ■ **DISTÀNCIA:** 10 km. ■ **TEMPS:** 3 h 45 min. ■ **DESNIVELL:** 610 m. ■ **DIFICULTAT:** Ruta circular sense dificultats tècniques, però cal superar alguns passos equipats i l'itinerari pot ser a trams relliscós, especialment si el terreny està humit. Eviteu el dies més freds de l'hivern perquè pot haver-hi alguns passos glaçats. Trobarem nombrosos senyals i panells informatius per a interpretar l'entorn.

■ A l'extrem de la vall de Lord

Guixers, per on transcórrer majoritàriament aquesta ruta, és el municipi de més extensió i el menys poblat dels que formen la vall de Lord. La seva població viu i ha viscut històricament disseminada en masies. És el cas per exemple de la Torre de la Corriu, un mas fortificat del segle XIII que degué tenir una propietari senyorial o bé un pagès ric. Més tard, durant la crisi demogràfica de la baixa edat mitjana, degué quedar abandonat i mig derruït. No va ser fins al segle XVII que es tornà a habitar i s'aixecaren els tres pisos de l'edifici que podem observar actualment. De l'antiga construcció només en queden els murs de ponent i migjorn, d'aproximadament un metre de gruix. Més avall, arran de riu, una altra masia ofereix també un atractiu afegit a la ruta. El molí de la Corriu era antigament el punt de trobada dels habitants de les masies dels voltants, ja que era l'únic que tenia un molí que ha restat actiu fins fa pocs anys. Probablement el pas del ramats de cabres d'aquestes masies vall amunt és el que ha donat nom al pont Cabradís. L'etimologia del topònim no prové de cap significat semblant a trencadís, sinó que, segons l'Onomasticon Cataloniae de Joan Coromines, descobrim que ve del llatí CAPRARICIUM, que deriva de CAPRA 'cabra', amb dissimilació, aplicat a un engorjat per on només passen les cabres.

Pont Cabradís. ■

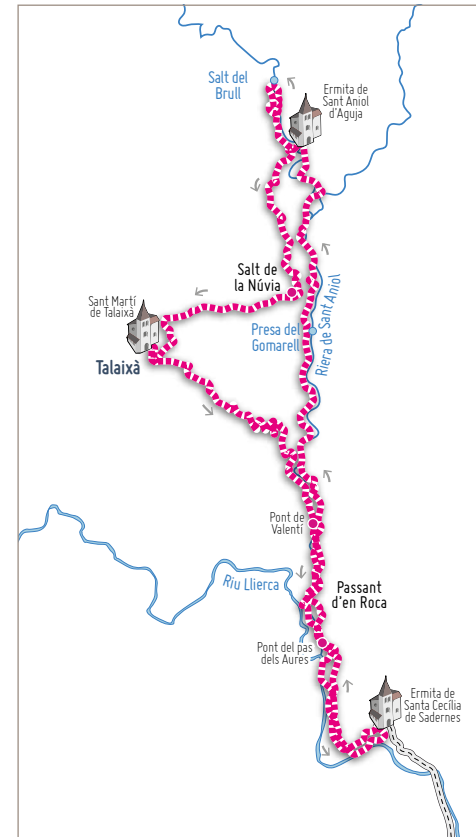
Sortint del fons entollat del torrent fem la pujada més intensa de la ruta que ens durà al punt més alt que assolirem. El mirador de la ruta dels Cints (1.227 m, 6,3 km, 2 h 40 min), en ofereix una visió extraordinària que s'allarga des de la cara lateral i menys recognizable de la forcadura del Pedraforca fins a la serra de Busa.

Iniciem el llarg descens que ens durà en primera instància fins a la Torre de la Corriu. Es tracta d'una gran masia abandonada i magníficament emplaçada al peu del cingle de l'Espluga.

Continuem baixant per la dreta de l'edificació entre antigues feixes de conreu, amb atenció de no saltar-nos cap marca de pintura groga o estaca que, en aquest tram de la ruta, el més perdedor, no són massa abundants. Un seguit de corriols ens duen fins a una pista just en el punt que aquesta creua el torrent de la Corriu.

Uns pocs metres després de creuar el torrent ens desviem a l'esquerra per un corriol estret i emboscat que torna a creuar el torrent una mica més avall. Paral·lels al torrent que ens queda ara a la dreta arribem finalment al molí de la Corriu (915 m). Ja només ens queda remuntar els quilòmetre i mig de pista amb l'Aigua de Valls a l'esquerra fins a la balma de les Pintes, on hem iniciat la ruta.

Variant: La ruta es pot fer en el sentit invers, fent el gruix de la pujada a l'inici, però havent de superar algunes grimpades al fons del congost en sentit descendent. També es pot escurçar i simplificar en gran mesura fent-la d'anada i tornada fins al pont Cabradís, sempre per l'interior del congost.

■ **PUNT D'INICI:** Al veïnat de Sadernes, a Sales de Llierca (Garrotxa). Hi accedim des de la carretera A-26 entre Olot i Figueres desviant-nos cap a Montagut per la GIV-5233. Després de creuar aquesta localitat, ens desviem a l'esquerra per la GIV-5231 fins a Sadernes. ■ **DISTÀNCIA:** 19 km. ■ **TEMPS:** 5 h. ■ **DESNIVELL:** 620 m. ■ **DIFICULTAT:** Ruta circular sense dificultats. És millor evitar els mesos d'estiu i els caps de setmana a partir de Setmana Santa. Els accessos a Sadernes poden patir talls i restriccions quan s'omplen els aparcaments. Està prohibit banyar-se al Gomarell. A la resta de gorgs també ho està si duem crema solar o productes cosmètics. Si decidim banyar-nos cal fer-ho, com sempre, amb respecte i discreció; cal renunciar-hi si hi ha poca aigua.

■ Riera de Sant Aniol al seu pas pel gorg Fosc.

xen d'ara endavant al nostre sender. Encara hauré de creuar el riu un cop més, però serà en arribar a Sant Aniol d'Aguja (7,4 km, 2 h) a través d'un pont penjant.

Des d'aquí trobem un pal indicador que ens marca la direcció cap al salt del Brull. Per anar i tornar triguem uns quaranta minuts. Cal seguir el camí que surt de la font cap a la dreta marcat amb pintura verda i taronja. Passarem pel costat del formidable gorg Fosc des d'on podrem contemplar el salt d'aigua que l'alimenta. Poc més endavant, el salt del Brull. La bellesa de l'indret justifica totalment l'esforç d'arribar-hi. La riera de Sant Aniol es desploya verticalment entre parets de roca calcària blanca, que contrasten amb el verd intens del gorg d'aigua cristal·lina. Un merescut descans i desfem el camí fins a l'ermita.

De nou a Sant Aniol és el moment de buscar les indicacions cap al salt de la Núvia i Talaixà. Les marques blanques i vermelles del GR11 ens acompanyaran fins a aquest petit nucli abandonat fins on farem la principal pujada de la ruta. Així que comencem a guanyar altura en direcció als cingles de les Manrades. La densa vegetació es va obrint progressivament deixant-nos entreveure la riera al fons de la vall que hem recorregut fa una estona.

Cada cop més amunt arribem al punt àlgid d'aquest tram de la ruta, l'espectacular i panoràmic salt de la Núvia. Aquest sortint rocós es forma allà on la lleixa fa un revolt provocat pel canvi de vessant. No es tracta doncs d'un salt d'aigua, sinó d'un salt de llegenda. Diu una de les versions de la falla que una jove de la Quera fou conduïda per aquest camí cap a les seves núpcies forçades, però decidí saltar al buit per lliurar-se del seu indesitjat destí. Nosaltres, enlloc de deixar-nos caure fins al fons de la vall, gaudirem de les vistes. Després del gir, l'itinerari deixa de seguir en paral·lel la

A tocar del pantà de Sau s'amaga aquest espectacular engorjat. Recorrent-lo pels seus dos vessants gaudirem de balcons aeris, gorgues, salts d'aigua i un ric patrimoni arquitectònic. Un recorregut amable i variat amb el punt just d'emoció.

Des de la casa del Pont un rètol ens marca la direcció cap al salt del Cabrit. En pocs minuts arribem al mirador que ens permet admirar aquest salt d'aigua que alimenta la riera de les Gorgues a pocs metres de la seva desembocadura al pantà de Sau. Aigües amunt de la presa, el nivell de l'aigua en aquest tram de la riera és artificialment alt, ja que es veu

inundat pel propi embassament. Podríem dir que el curs baix de la riera funciona com una ramificació secundària del pantà de Sau. En la primera meitat de la ruta anirem remuntant la riera de les Gorgues pel seu vessant hidrològic dret en direcció cap a l'Esquirol. Per tant, amb el seu curs a la nostra dreta, anem seguint el sender marcat amb pintura groga. Tot seguit creuem un torrent perpendicular, el de les Paganes, en el punt on el salt d'en Nara forma un bonic gorg. Ben a prop raja la font de l'Avi Miquel.

En el sortint del següent meandre de la riera trobem la cruïlla cap al gorg de Saborell per on apareixerem a la tornada. Ara, però, seguim recte resseguint per sobre els cingles del congost i sense baixar a la llera del riu on es troba el molí del Còdol. Més endavant arribem a una cruïlla. Desviant-nos fortament a la dreta, baixem per un caminet flanquejat per una tanca de fusta fins al torrent de la Font Nova, que creuem per sobre una fila de lloses perfectament col·locades. Un centenar de metres més endavant trobem la cruïlla que a la dreta ens duu fins a l'espectacular i vertiginós mirador del salt de la Barra de Ferro.

Reprenem el camí seguint pel fil superior dels cingles que encaixonen la riera de les Gorgues. A l'altura dels Esmolets, passem de llarg una drecera que ens duria a creuar la riera pel Tornall, i seguim els rètols en direcció a l'Esquirol i a l'afrau dels Teixidors. Una mica abans d'arribar-hi, trobem un altre camí per creuar la riera i aquesta vegada sí que l'agafem. Ens desviem, doncs, a la dreta pel camí que baixa fins al pont Vell. El camí fa unes quantes llaçades i perd altura ràpidament. Arribem a la llera ombrívola i humi-

■ Pont vell del molí de la Bertrana.

indret apareixen diversos camins que s'enfilen a la dreta, però nosaltres seguim amb la mateixa direcció que dúiem, passant entre l'engorjat i la bassa. Un parell de meandres més endavant trobem un sortint rocós que ens regala unes bones vistes sobre la riera i l'engorjat.

Anem creuant una sèrie de torrents secundaris a mesura que el camí es va acostant a la llera de la riera. Apunt d'arribar a l'Esquirol trobem una bifurcació. Prenem el camí que cap a l'esquerra baixa fins a la llera de la riera que en aquest tram ha perdut el seu caràcter encaixonat. La creuem i pugem fins a la carretera que a l'esquerra ens duu ràpidament al final de la ruta.

■ La Foradada.

■ **PUNT D'INICI:** A la població de l'Esquirol, a Santa Maria de Corcó (L'Esquirol - Osona), a la intersecció entre el carrer del Pont i la carretera BV-5207. Per arribar-hi ens desviem des de la carretera C-153, entre Vic i Sant Esteve d'en Bas, cap a Tavertet, per la BV-5207, i la recorrem 1,7 km aproximadament fins a les darreres edificacions de l'Esquirol. ■ **DISTÀNCIA:** 8,3 km. ■ **TEMPS:** 3 h 30 min. ■ **DESNIVELL:** 280 m. ■ **DIFICULTAT:** Ruta circular a la Collsacabra sense dificultats. El pas per creuar la riera després de la Foradada pot ser una mica enrevessat i perdedor. El salt d'aigua de la Foradada només està actiu en època de pluja. Per evitar les complicacions per trobar el pas on es creua la riera després de visitar la Foradada, es pot pujar fins a Cantonigròs i després del camp de futbol girar a la dreta pel primer carrer. Si l'anem seguint sortirem de la població pel camí ral de Vic a Olot, que ens durà de tornada fins a l'Esquirol.

Anem baixant fent una llaçada a l'esquerra i arribem a la llera de la riera. La creuem i ens enfilem per l'altra riba per un camí esclarissat que ens duu fins a un filat per al bestiar. El passem i de seguida ens desviem a l'esquerra seguint el filat que delimita el límit superior del precipici. Uns centenars de

metres més endavant, en una petita clariana, tornem a passar el filat per sortir fora del tanca i baixar per una curta canal a l'esquerra en direcció a la riera. Apareixem en un replà rocós, situat just a sobre la Foradada (5,4 km, 1 h 40 min) i amb vistes espectaculars sobre els meandres que l'envolten.

Arriba el moment d'iniciar el retorn que farem recorrent el vessant hidrogràfic dret de la riera de les Gorgues. Així doncs, a tocar del filat i amb l'engorjat a la nostra esquerra, anem seguint un sender que serpenteja per sobre els meandres de la riera. Gairebé un quilòmetre més endavant arribem a la bassa de la Matavera. En aquest

Remuntant el riu Ulldemó ens anem endinsant cap a l'interior del barranc del Regatxol, on trobem tolls d'aigües cristal·lines encaixonades entre cingles i agulles calcàries. Un recorregut on amb prou feines trobarem corriols i equipaments que ens ajudin a progressar i que segons l'època de l'any, ens obligarà a entrar en contacte amb les fredes aigües.

Des de la Pesquera comencem a remuntar el riu que ens queda a mà dreta. Aquest indret va ser utilitzat històricament pels veïns de Beseit per col·locar-hi arts de pesca per a la captura dels nombrosos peixos i crancs que poblaven les aigües del riu Ulldemó. Uns metres més endavant trobem la cova d'en Cinto, una balma tancada per una paret de pedra mig derruïda. Continuem pel sender i desemboquem de seguida a la llera del riu. Com serà la tònica en molts trams d'aquesta ruta, hem de seguir avançant a estones per dins de la llera del riu i a estones per corriols que el voregen. No sempre és fàcil trobar el recorregut més idoni, però normalment existeixen diverses opcions vàlides. Si el nivell de l'aigua és alt és possible que hàgim de remullar-nos el peus en més d'una ocasió.

Creuant el curs fluvial trobem un curt tram de corriol que té continuació una mica més endavant a l'altra riba i que desemboca al toll Roquer. Voregem per la dreta aquesta espectacular gorga d'aigües cristal·lines i seguim avançant per la llera entre blocs de roca. Els vessants es van fent ràpidament més verticals i el paisatge més angost, senyal que ens estem endinsant a la secció coneguda com els estrets del Regatxol. Just abans de la intersecció amb el barranc de la Carbonera trobem una zona on s'escalonen una sèrie de tolls d'aigua en un entorn d'allò més espectacular. Un tronc ens ajuda a vorejar una mica precàriament un

■ Un massís de confluència

El Port és un massís a cavall entre Catalunya, Aragó i València, i entre el sistema Litoral Mediterrani i el sistema Bètic. Un massís que emergeix sobtadament més de mil metres sobre la plana agrícola que l'envolta. De fet, la seva màxima cota, el Caro (1.441 m), a escassos quilòmetres de distància del mar. Està format per roques calcàries mesozoiques que determinen el caràcter abrupte del seu relleu, protagonitzat per innumerables i profunds engorjats. Els processos càrstics propis dels massissos calcaris són els responsables d'haver modelat aquest paisatge tant característic d'estrets i gúbies recorregudes per rius que s'encaixonen formant tolls d'aigües transparents. Un entorn únic forjat per la confluència entre una sèrie de condicionants com el seu substrat geològic, la seva alçària i la proximitat amb la Mediterrània.

Barranc del Regatxol. ■

